

Nr 116.

Ankom till riksdagens kansli den 27 maj 1932 kl. 12 m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under andra huvudtiteln gjorda framställningar angående anslag till uppläggande av nya fastighetsböcker för landet, ersättning åt domare, vittnen och parter, rese- och trakta-
mentspenningar, skrivmaterialier och expenser, ved m. m.,
samt tryckningskostnader.*

(3:e avd.)

1:o I den till riksdagen den 4 januari 1932 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1932/1933 har Kungl. Maj:t i avseende å andra huvudtiteln, innefattande anslagen till justitiedepartementet, föreslagit riksdagen (punkt 15 av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över justitiedepartements-
ärenden nämnda dag) att för uppläggande av nya fastighetsböcker för landet för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag å 50,000 kronor.

*Nya fastig-
hetsböcker
för landet.*

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 22—25 i statsrådsprotokollet.

Fastighetsböckerna i vårt land hava alltifrån det de inrättats varit upplagda olika för stad och för land. Den betydelsefullaste olikheten består däri, att fastighetsböckerna för stad upptaga varje fastighet under särskilt upplägg, medan böckerna för landet äro grundade å jordeboken med upplägg endast för varje av de under särskilda nummer i jordeboken uppförda hemman och lägenheter. Då jordeboken icke redovisar de förändringar, som uppkommit och alltjämt uppkomma genom jorddelning, hava inskrivningar rörande alla de fastigheter, som efter hand bildats av den ursprungliga jordeboksenheten, måst göras på ett och samma upplägg.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag innebär, att medel skola anvisas för uppläggande jämväl för landet av specialiserade fastighetsböcker. För en dylik omläggning av fastighetsbokföringen för landet hava redan vidtagits omfattande förberedelser, bland vilka inrättandet av jordregistret intager främsta rummet. Jordregistrets huvudändamål är att tjäna till underlag för fastighetsbokföringen, så att ett upplägg i fastighetsböckerna göres för varje särskild registerfastighet och böckerna därigenom komma

att ansluta sig till förhållandena å marken. Utvecklingen har ock redan på sina håll framtvingat en omläggning av fastighetsbokföringen på landet i denna riktning, i det att Kungl. Maj:t under en följd av år i åtskilliga fall förordnat, att för visst samhälle eller annat tätbebyggt område på landet skall föras fastighetsbok såsom för stad. I fråga om kostnaderna för uppläggandet av fastighetsböcker i dylika fall må erinras, att 1924 års riksdag på hemställen av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen samma år (andra huvudtiteln punkt 19 sid. 50) medgivit, att från det i riksstaten upptagna ordinarie förslagsanslaget till domare, vittnen och parter finge efter Kungl. Maj:ts närmare bestämmande bestridas ersättningar till skrivbiträden, vilkas anställande i särskilt arbetstyngda domsagor kunde för ändamålet påkallas. Andra kostnader, såsom för böckers anskaffande m. m., hava utgått från andra huvudtitelns anslag dels till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. dels till tryckningskostnader.

Vid anmälan av ifrågavarande ärende har departementschefen anfört, bland annat, följande:

»Vad angår det anslag, som för ändamålet torde böra äskas för nästkommande budgetår, synes mig detta böra begränsas till vad som är oundgängligen nödigt för arbetets igångsättande och icke överstiga vad som redan nu avsetts å gällande riksstat för enahanda eller därmed sammanhängande ändamål. I detta hänseende må erinras, att i anledning av uppläggande av nya fastighetsböcker av Kungl. Maj:t anvisats under budgetåret 1930/1931 å anslaget till domare, vittnen och parter omkring 20,000 kronor samt å andra huvudtitelns anslag till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. 11,300 kronor och till tryckningskostnader 2,200 kronor. Därjämte hava vissa kostnader för omskrivning eller ombindning av fastighetsböcker av äldre typ, under nyssnämnda budgetår uppgående till omkring 2,000 kronor, ersatts av expensanslaget. Då de medel, som under de senare budgetåren tagits i anspråk för ändamålet, företett en viss stegring, torde motsvarande kostnader för det löpande budgetåret kunna i runda tal beräknas å nämnda tre anslag till respektive 23,000, 14,000 och 3,000 kronor eller sammanlagt 40,000 kronor. Av betydelse för uppläggande av nya fastighetsböcker är vidare fortsatt anvisande av medel för jordregisterarbete. Härför har för innevarande budgetår anvisats ett extra reservationsanslag å 10,000 kronor. På sätt framgår av vad jag anfört i föregående års statsverksproposition (andra huvudtiteln sid. 65) avsågs med nämnda belopp att täcka i första hand de slutliga kostnaderna för jordregistrets första uppläggande och i andra hand kostnader för översyn och komplettering av jordregistret i domsagor, vari behov därav visat sig påkallat. Något ytterligare anslag för jordregistrets första uppläggande torde icke erfordras. Däremot lär det bliva ofrånkomligt att, såsom erfarenheten redan visat, i samband med uppläggandet av nya fastighetsböcker verkställa nödiga rättelser och kompletteringar i jordregistret, för vilkas utförande undersökningar å marken med lantmäterii-

teknisk hjälp understundom kunna bliva erforderliga. Härför torde böra beräknas samma belopp, som för löpande budgetår anvisats till jordregistret, eller 10,000 kronor. Med utgångspunkt sålunda från det anslagsbehov, som tillgodosetts redan å gällande riksstat, torde för nästa budgetår erfordras ett belopp av 50,000 kronor.»

Av Kungl. Maj:t framlagt förslag till lag om uppläggande av nya fastighetsböcker för landet har numera av innevarande års riksdag antagits. Enligt denna lag, som, med undantag för visst län, träder i kraft den 1 januari 1933, skall för varje domsaga å landet uppläggas fastighetsbok, gemensam för lagfarts- och in-teckningsärenden.

*Utskottets
yttrande.*

Arbetet med fastighetsböckernas uppläggande är avsett att bedrivas på lång sikt och i övrigt anpassas efter tillgången på medel och andra under olika tider växlande förhållanden. Det har ansetts lämpligt, att särskilt anslag anvisas för ändamålet ifråga. Därvid har, såsom av departementschefens anförande framgår, ett sammanförande föreslagits skola äga rum av dels belopp, som hittills i form av särskilt anslag utgått till jordregisterarbete, dels ock belopp, vilka hittills för uppläggande av fastighetsböcker för landet anvisats från anslagen till ersättning åt domare, vittnen och parter, till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. samt till tryckningskostnader.

Mot berörda förslag har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Då utskottet icke heller haft något att invända mot storleken och karaktären av det för nästkommande budgetår äskade anslaget, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för *uppläggande av nya fastighetsböcker för landet* för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag å 50,000 kronor.

2:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att minska ordinarie förslagsanslaget till ersättning åt domare, vittnen och parter från dess nuvarande belopp, 500,000 kronor, med 70,000 kronor till 430,000 kronor.

*Ersättning åt
domare,
vittnen och
parter.*

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 28—30 i statsrådsprotokollet.

De utgifter, som bestridas från ifrågavarande anslag, äro av skiftande art och uppdelas, allt efter det verksamhetsområde de beröra, i följande tre huvudavdelningar: A allmänna domstolarna, B krigsdomstolarna och C rättegångsväsendet i allmänhet m. m.

Under A märkas utgifter, tillhörande sju olika grupper, nämligen till domare, till åklagare, till målsägande, till tolk, till rättegångsbiträde, till vittnen i brottmål och vissa andra mål samt till övriga ersättningar. Till B hänföres vissa ersättningar till dem, som tjänstgöra i krigsdomares med

fleras ställe under tjänstledighet för dem m. m. Under C märkas, bland annat, ersättningar för vissa kronan ådömda rättegångskostnader samt till oskyldigt häktade eller dömda. I övrigt må kostnader för rättegångsväsendet i allmänhet, vilka kunna föranledas av föreskrift i lag eller i av riksdagen antagen författning, därest icke särskilt anslag för ändamålet finnes i riksstaten uppfört eller medel eljest enligt riksdagens beslut ställts till förfogande, efter Kungl. Maj:ts närmare bestämmande bestridas från förevarande anslag.

Från och med nästa budgetår har ifrågavarande anslag ansetts kunna minskas *dels* med 20,000 kronor i anledning av ifrågasatt ändring i grunderna för reseersättning till vittnen i brottmål och vissa andra mål, *dels* med 23,000 kronor, vilket belopp, i enlighet med vad under föregående punkt anförts, beräknats svara mot ersättningen för löpande budgetår till vissa biträden och föreslagits skola utbrytas från förevarande anslag för att överföras till anslaget till uppläggande av nya fastighetsböcker för landet, *dels ock* med 27,000 kronor med hänsyn till uppkommen besparing å anslaget under budgetåret 1930/1931.

*Utskottets
yttrande.*

Innevarande års riksdag har antagit av Kungl. Maj:t framlagt förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 4 juni 1886 (nr 44 sid. 1) angående ersättning av allmänna medel till vittnen i brottmål. Genom lagändringen hava grunderna för reseersättning till vittnen i brottmål bringats i närmare överensstämmelse med allmänna resereglementet. Vad som i detta hänseende är gällande beträffande brottmål skall enligt föreskrift i ett flertal nyare författningar i tillämpliga delar gälla även i fråga om åtskilliga andra mål och ärenden. Till följd av den nu vidtagna förändringen i beräkningsgrunderna hava statens utgifter för vittnesersättningar beräknats bliva mindre än hittills.

Under hänvisning härtill ävensom till utskottets yttrande under föregående punkt får utskottet, som icke haft något att erinra mot beräkningen av nu ifrågavarande anslag, hemställa,

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till *ersättning åt domare, vittnen och parter* från dess nuvarande belopp, 500,000 kronor, med 70,000 kronor till 430,000 kronor.

*Rese- och
traktaments-
penningar.*

3:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 32) att minska ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar från dess nuvarande belopp, 75,000 kronor, med 50,000 kronor till 25,000 kronor.

I fråga om utredningen i ämnet tillåter sig utskottet hänvisa till sid. 60—61 i statsrådsprotokollet.

Enär utgifterna för resekostnads- och traktamentsersättning till personalen vid vattendomstolarna ansetts böra överflyttas till anslaget till dessa domstolar, har nu förevarande anslag synts för nästa budgetår kunna minskas med 50,000 kronor, motsvarande vad som i nämnda ersättningar utgått till vattendomstolarnas personal under det senast tilländagångna budgetåret.

Under erinran därom att i det av riksdagen för nästkommande budgetår beviljade anslaget till vattendomstolarna inräknats medel till resekostnads- och traktamentsersättning för dessa domstolars personal och då utskottet icke funnit skäl till erinran mot storleken av nu förevarande, för samma budgetår äskade anslag, får utskottet hemställa,

*Utskottets
yttrande.*

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till *rese- och traktamentspenningar* från dess nuvarande belopp, 75,000 kronor, med 50,000 kronor till 25,000 kronor.

4:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33) att minska ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. från dess nuvarande belopp, 260,000 kronor, med 35,000 kronor, till 225,000 kronor.

*Skriv-
materialier
och expenser,
ved m. m.*

Utredningen i ärendet förekommer å sid. 61 i statsrådsprotokollet.

Med hänsyn därtill att dels, såsom ovan under punkt 1 anförts, vissa hitintills från anslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. bestridda utgifter i anledning av uppläggande av nya fastighetsböcker numera föreslagits överflyttade till anslaget för uppläggande av nya fastighetsböcker för landet, dels ock kostnaderna för skrivbiträden vid vattendomstolarna, vilka kostnader nu utgå från förstnämnda anslag, ansetts böra överföras därifrån till anslaget till vattendomstolarna har expensanslaget för nästkommande budgetår synts kunna minskas med respektive 14,000 och 22,300 kronor eller, avjämnat nedåt, sammanlagt 35,000 kronor.

I det av riksdagen för budgetåret 1932/1933 anvisade anslaget till vattendomstolarna ingår belopp jämväl för skrivbiträdeskostnader.

*Utskottets
yttrande.*

Under erinran härom och med hänvisning till utskottets ovan under punkt 1 avgivna yttrande får utskottet hemställa,

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till *skrivmaterialier och expenser, ved m. m.* från dess nuvarande belopp, 260,000 kronor, med 35,000 kronor till 225,000 kronor.

Trycknings-
kostnader.

5:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 34) att minska ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader från dess nuvarande belopp, 30,091 kronor, med 3,000 kronor till 27,091 kronor.

Den nu föreslagna minskningen med 3,000 kronor av ifrågavarande anslag är beroende därpå, att — såsom framgår av vad ovan under punkt 1 anförts — vissa hitintills från anslaget utgående utgifter för fastighetsböcker ansetts böra överflyttas till anslaget för uppläggande av nya fastighetsböcker för landet.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till *tryckningskostnader* från dess nuvarande belopp, 30,091 kronor, med 3,000 kronor till 27,091 kronor; dock att i anslagsbeloppet må göras den jämkning, som för utjämnande av huvudtitelns slutsumma må befinnas erforderlig.

Stockholm den 27 maj 1932.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Kvarnzelius*, *Lindblad*, *Widell*, *Bergqvist*, *Nilsson* i Malmö, *Svensson* i Kompersmåla, *Johansson* i Fredrikslund, *Asplund*, *Bergström*, *Carlsson* i Gävle, *Björck* och *Alexander Nilsson*; samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Råstock, *Jansson* i Falun, *Nilsson* i Bonarp, *Törnkvist* i Karlskrona, *Strindlund*, *Olsson* i Blädinge, *Holmgren*, *Eriksson* i Stockholm, *Olofsson* i Digernäs, *Danielsson*, *Persson* i Falla och *Norsell*.